

ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา
Leadership Impacting the Implementation of Quality Assurance
Standards and Procedures in Educational Institutions Under the
Songkhla Provincial Office of Learning Encouragement

¹ณัฐกรณัฏ สงนุ้ย ²นวรรตน์ ไชยมภู

¹Nuttakorn Songnui ²Navarat Waichompu

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

¹Corresponding author, e-mail: nuttakorn.son009@hu.ac.th

Received October 13, 2024; Revised December 28, 2024; Accepted: December 31, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา ที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลาได้ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ 2567 ได้กลุ่มตัวอย่าง 207 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาได้ ค่าระหว่าง 0.67 - 1.00 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 เท่ากับ 0.966 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 3 เท่ากับ 0.934 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ (X_5) ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง (X_4) และภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X_1) สามารถทำนายการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ร้อยละ 79.00 ($R^2 = .790$) และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย .295 (SE_{est})

= 0.295) และพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $\hat{Z}_y = 370 (X_5)^{***} + .355 (X_4)^{***} + .212 (X_1)^{***}$
คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This descriptive research aimed to 1) study the level of leadership of school administrators, 2) study the level of implementation of criteria and methods of internal quality assurance in educational institutions, and 3) study the leadership of school administrators under the Songkhla Provincial Learning Promotion Office that affected the implementation of criteria and methods of internal quality assurance in educational institutions under the Songkhla Provincial Learning Promotion Office. The sample group is teachers and educational personnel under the Songkhla Provincial Learning Promotion Office. In fiscal year 2024, there were 207 samples. The research instrument was a 5-level Likert scale questionnaire. The content validity was between 0.67 - 1.00. The reliability of the questionnaire part 2 was 0.966 and the reliability of the questionnaire part 3 was 0.934. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation, Pearson's simple correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis. The research results found that leadership that affects the implementation of criteria and methods for internal quality assurance in educational institutions under the Songkhla Provincial Learning Promotion Office, overall and in each aspect, is at a high level. Implementation of criteria and methods for internal quality assurance in educational institutions under the Songkhla Provincial Learning Promotion Office, overall and in each aspect, is at a high level. Leadership of administrators that affects the implementation of criteria and methods for internal quality assurance in educational institutions under the Songkhla Provincial Learning Promotion Office. That is, academic leadership (X_5), transformational leadership (X_4), and participative leadership (X_1) can predict the implementation of the criteria and methods of internal quality assurance in educational institutions by 79.00 percent ($R^2 = .790$) and have a standard error of prediction of .295 ($SE.est = 0.295$). It was found that the multiple regression coefficient of the predictive variables was statistically significant at the .001 level. The predictive equation in the form of standard scores is as follows = $370 (X_5)^{***} + .355 (X_4)^{***} + .212 (X_1)^{***}$.

Keywords: Leadership; Academic Leadership; School Administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่างๆ ที่ช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมส่วนรวม สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา ซึ่งรูปแบบการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระบบ (สุธิกานต์ บริเอก, 2564) แต่ในปัจจุบันประเทศไทยให้ความสำคัญกับการยกระดับและการขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) หรือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพราะยังมีคนจำนวนมากที่ยังเข้าไม่ถึงการศึกษาในระบบ เนื่องจากข้อจำกัดบางประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจ หรือการที่ต้องเข้าสู่ภาคแรงงานก่อนวัยอันควร ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษาเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพให้กับผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียน จึงได้มีการจัดตั้ง กศน. โดยให้มีฐานะเป็นหน่วยในการจัดกิจกรรมการศึกษาเรียนรู้นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ประชาชนในชุมชนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยมีภารกิจเป็นทั้งศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือให้แก่คนในชุมชนที่สนใจ และศูนย์ข้อมูลข่าวสารชุมชน ได้แก่ การเป็นสถานที่ให้ชุมชนได้มาพบปะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น (ดวงแข สุขประเสริฐ และปิยะนาถ บุญมีพิพิธ, 2563)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบกับในมาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อบุคคลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาต่อไป โดยกฎกระทรวงกำหนดระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ พ.ศ. 2555 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 วรรคสาม และมาตรา 25 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ข้อ 4 ให้สถานศึกษาดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายใน ดังต่อไปนี้ (1) จัดให้มีมาตรฐานการศึกษานอกระบบที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดและพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะของสถานศึกษา (2) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี (3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี (4) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (5) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (6) จัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี (7) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และภาคีเครือข่าย และเผยแพร่ต่อสาธารณชน (8) นำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ

สถานศึกษาและภาคีเครือข่าย (9) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ (10) ยึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาภาคีเครือข่ายและผู้รับบริการ

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา เป็นหน่วยงานราชการหนึ่งในจังหวัดสงขลา ที่มีบทบาทในการจัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สนับสนุนและพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี เพื่อใช้ในการยกระดับคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนโดยการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของคนในชุมชนและส่งเสริมบทบาทของภูมิปัญญา องค์กรชุมชน อาสาสมัครในการสนับสนุนและมีส่วนร่วมจัดการศึกษา โดยสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา มีทั้งหมด 16 แห่ง ได้แก่ เมืองสงขลา ควนเนียง บางกล่ำ รัตภูมิ สิงหนคร สทิงพระ กระแสสินธุ์ ระโนด หาดใหญ่ สะเดา นาหม่อม คลองหอยโข่ง จะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย มีจำนวนบุคลากรของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา ทั้งหมดจำนวน 459 คน แบ่งเป็น ผู้บริหาร จำนวน 13 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 446 คน และมีจำนวนผู้เรียนทั้งหมด จำนวน 17,958 คน แบ่งเป็น ผู้เรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 1,474 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 7,556 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 8,928 คน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ โดยการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนำมาตราฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนยกระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้อย่างถูกต้อง สามารถบริหารสถานศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิผล การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เหมาะสมและเป็นผลดีต่อกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา ที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดสงขลา โดยเลือกใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามเป็น 3 ตอน 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 2) คำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งงานภาวะผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำทางวิชาการและ 3) แบบสอบถามการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา 10 ขั้นตอน โดยนำแบบสอบถาม 1) 2) และ 3) มารวมกันเป็น 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำทางวิชาการ จำนวน 40 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ของ Likert (Likert, 1967)

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา จำนวน 40 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ของ Likert (Likert, 1967)

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างแล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจแก้ไขให้สอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้

3. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในคำถามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และนิยามศัพท์ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Indexes of them-Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญออกเป็น 3 ระดับ คือ +1, 0, -1 โดยแต่ละระดับ มีความหมาย (สุพพัฒนา หอมบุปผา, 2558) ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อให้เกิดความถูกต้องและน่าเชื่อถือของแบบสอบถามสำหรับค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่อยู่ในเกณฑ์ ค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ซึ่งในแบบสอบถามจะต้องได้ค่า แอลฟา (α) ที่ผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่า 0.70 จึงจะถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 เท่ากับ 0.966 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 3 เท่ากับ 0.934

5. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ 2567 จำนวน 446 คน (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดสงขลา, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ 2567 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Krejcie & Morgan จำนวน 207 คน การวิจัยนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามเกณฑ์สัดส่วนของสถานศึกษา โดยแบ่งการเก็บข้อมูลตามชื่อสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 16 แห่ง ได้แก่ เมืองสงขลา ควนเนียง บางกล่ำ รัตภูมิ สิงหนคร สทิงพระ กระแสสินธุ์ ระโนด หาดใหญ่ สะเดา นาหม่อม คลองหอยโข้ง จะนะ เทพานาทวีและสะบ้าย้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่านบริการของ google form ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการจัดส่ง QR Code แบบสอบถามผ่านทางออนไลน์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านทางกลุ่มไลน์ของสถานศึกษา พร้อมทั้งแนบรายละเอียดและกำหนดระยะเวลาเก็บข้อมูล ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ กลับคืนมานำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 แบบ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำทางวิชาการ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3. การดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา จำนวน 40 ข้อ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4. ทดสอบสมมติฐานภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย คือ 1. หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถามโดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Indexes of them-Objective Congruence: IOC) 2. หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 2.1 ความถี่ (Frequency) 2.2 ร้อยละ (Percentage) 2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean) 2.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression analysis) โดยผู้วิจัยทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติก่อนการวิเคราะห์ (Mushtak, & Shiker, 2012) ดังนี้ 3.1 ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามต้องอยู่ในมาตรวัดตั้งแต่อันตรภาคชั้นขึ้นไป ถ้ามีตัวแปรอิสระบางตัวอยู่ในมาตรวัดต่ำกว่าที่กำหนดต้องทำเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) แต่ไม่ควรมีหลายตัวเพราะจะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนมากขึ้น 3.2 ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม 3.3 ความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์ (Residual) ที่ทุกจุดบนเส้นถดถอยมี ค่าเท่ากัน 3.4 ตัวแปรอิสระ แต่ละตัวจะต้องไม่สัมพันธ์กันเองสูง (ไม่เกิด multicollinearity) 3.5 การแปรค่าของตัวแปรตามแต่ละค่าต้องเป็นอิสระจากกัน 3.6 การแจกแจงของความคลาดเคลื่อนจะต้องเป็น Normality

ผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา ภาวะผู้นำแบบมุ่งงานอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายระยะเวลา ปฏิทินการปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างชัดเจนภาวะผู้นำอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ ผู้บริหารยกย่องชมเชยเมื่อครูผู้สอนสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย

อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารลงมือปฏิบัติงานและกิจกรรมของสถานศึกษาร่วมกับครู อยู่ในระดับเห็นด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารมีความพร้อมในการเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจนและผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวิชาการ สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เจ้าหน้าที่มีการให้บริการไม่ทันตามความต้องการของผู้รับบริการระดับประสิทธิภาพมาก

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา

	การดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.37	0.87	มาก
2	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี	4.37	0.87	มาก
3	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี	4.43	0.83	มาก
4	การจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.38	0.82	มาก
5	การจัดให้มีการประเมินคุณภาพ ภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.38	0.85	มาก
6	การจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี	4.42	0.82	มาก
7	การเสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และภาคีเครือข่าย และเผยแพร่ต่อสาธารณชน	4.40	0.85	มาก
8	การนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย	4.37	0.89	มาก
9	การจัดระบบบริหาร และ สารสนเทศของสถานศึกษา	4.39	0.86	มาก
10	การยึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนใน สถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และผู้รับบริการ	4.34	0.78	มาก
	รวม	4.39	0.84	มาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 การดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก สถานศึกษากำหนดมาตรฐานสถานศึกษาได้สอดคล้องกับบริบทความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี สถานศึกษาดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาและบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด การจัดให้มีการติดตาม

ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาจัดทำเครื่องมือในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาที่ครอบคลุมโครงการ กิจกรรมที่กำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพ ภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา สถานศึกษานำผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานที่ สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาไปจัดทำรายงานผลการประเมิน ตนเอง การจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี สถานศึกษาการนำเสนอรายงานผลการประเมิน ตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบการเสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และภาคีเครือข่าย และเผยแพร่ต่อสาธารณชน สถานศึกษาจัดส่งรายงานการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชนและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปีและสถานศึกษาเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองต่อ สาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็น ส่วนหนึ่งของการวางแผน เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาและภาคีเครือข่าย สถานศึกษานำข้อมูล ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาคุณภาพ ที่ปรากฏในรายงานผลการประเมินคุณภาพโดยต้นสังกัดที่ผ่านมา มาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในปีงบประมาณหรือระยะเวลาถัดไปการจัดระบบบริหาร และ สารสนเทศของสถานศึกษา สถานศึกษาจัดระบบบริหารที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ การยึด หลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนใน สถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และ ผู้รับบริการ สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมจากคณะกรรมการสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และ ผู้รับบริการ ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและสถานศึกษานำผลการ ประเมินของสถานศึกษามาวิเคราะห์เพื่อวางแผนพัฒนาร่วมกับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และผู้รับบริการ

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการตาม หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดสงขลา

ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการดำเนินการตาม หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.451	0.203		2.227*	0.027
1. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม(X ₁)	0.204	0.056	0.212	3.625**	0.001
2. ภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน(X ₂)	0.023	0.064	0.021	0.356	0.722
3. ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ (X ₃)	-0.008	0.035	-0.007	-0.220	0.826
4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง(X ₄)	0.366	0.075	0.355	4.902**	0.001
5. ภาวะผู้นำทางวิชาการ (X ₅)	0.348	0.057	0.370	6.162**	0.001
R = .889 R ² = 0.790 Adj R ² = .785 S.E = 0.295 F = 151.18 Sig. = .001					

หมายเหตุ: *นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำที่สามารถทำนายการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ดีที่สุด คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ (X5) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X4) และภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X1) ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมของตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัวสามารถทำนายการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ร้อยละ 79.00 ($R^2 = .790$) และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย .295 ($SE.est = 0.295$) และพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดไปสร้างสมการพยากรณ์ ได้สมการในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$= 0.451 + .348 (X5)^{***} + .366 (X4)^{***} + .204 (X1)^{***}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$= 370 (X5)^{***} + .355 (X4)^{***} + .212 (X1)^{***}$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งงานอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลา ปฏิทินการปฏิบัติงานต่างๆ อย่างชัดเจนภาวะผู้นำอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ ผู้บริหารยกย่องชมเชยเมื่อครูผู้สอนสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมายอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารลงมือปฏิบัติงานและกิจกรรมของสถานศึกษาร่วมกับครู อยู่ในระดับเห็นด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารมีความพร้อมในการเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจนและผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวิชาการ สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เจ้าหน้าที่มีการให้บริการไม่ทันตามความต้องการของผู้รับบริการระดับประสิทธิภาพมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิศักดิ์ โคกคาน ที่ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด (สุทธิศักดิ์ โคกคาน, 2566) รวมถึงงานวิจัยของจรรยาภรณ์ มาตาชาติ ได้ศึกษาวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสพอ อุบลราชธานีเขต ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ตัวแปรพยากรณ์

ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีทั้งหมด 5 ตัวแปร เรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ ด้านการพัฒนาครู (X) ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (C) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา (X) ด้าน การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (X) และด้านการพัฒนานักเรียน (X) ซึ่งตัวแปรพยากรณ์ ชุดนี้ร่วมกันพยากรณ์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้ร้อยละ 76.70 (จรรยาภรณ์ มาตาชาติ, 2562)

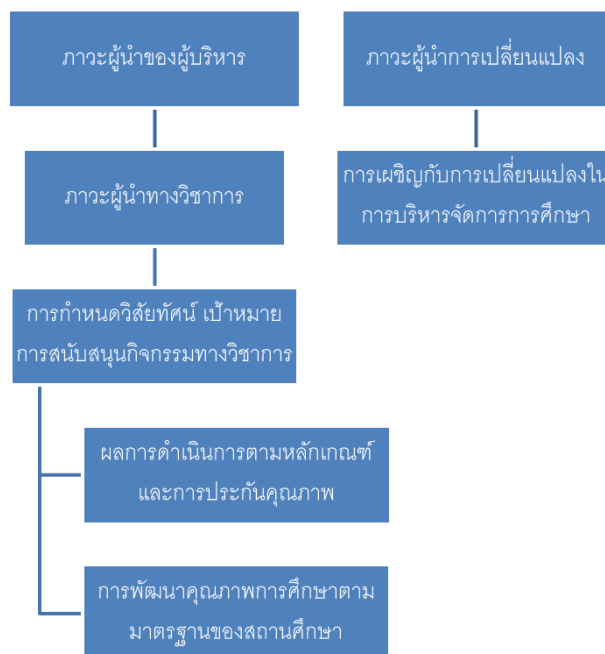
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 การดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก สถานศึกษากำหนดมาตรฐานสถานศึกษาได้สอดคล้องกับบริบทความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี สถานศึกษาดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ตามระยะเวลาและบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาจัดทำเครื่องมือในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ครอบคลุมโครงการ กิจกรรมที่กำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพ ภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษานำผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี สถานศึกษาการนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบการเสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และภาคีเครือข่าย และเผยแพร่ต่อสาธารณชน สถานศึกษาจัดส่งรายงานการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปีและสถานศึกษาเผยแพร่รายงานการประเมินตนเองต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย สถานศึกษานำข้อมูล ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาคุณภาพที่ปรากฏในรายงานผลการประเมินคุณภาพโดยต้นสังกัดที่ผ่านมา มาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในปีงบประมาณหรือระยะเวลาถัดไปการจัดระบบบริหาร และ สารสนเทศของสถานศึกษา สถานศึกษาจัดระบบบริหารที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ การยึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนใน สถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และผู้รับบริการ สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมจากคณะกรรมการสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และผู้รับบริการ ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและสถานศึกษานำผลการประเมินของสถานศึกษามาวิเคราะห์เพื่อวางแผนพัฒนาร่วมกับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และผู้รับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา สุระคำ ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สพป.จันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การทำงานเป็นทีมของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครู มีความสัมพันธ์กันทางบวกใน

ระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $Y = 89 + 78 X$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $2 = 83 Z$, จากผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากและส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูสูงถึงร้อยละ 78 (กาญจนาสุระคำ, 2562)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชูติรัตน์ กาญจนธนชัย และคณะ ได้ศึกษาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 12 ตัวบ่งชี้ จำแนกได้ 4 องค์ ประกอบ คือ องค์ประกอบความร่วมมือ 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบความรู้ดิจิทัล 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบ วิสัยทัศน์ดิจิทัล 3 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบ การสื่อสาร 3 ตัวบ่งชี้ พฤติกรรมบ่งชี้ที่ใช้ในการวิจัย 60 พฤติกรรมบ่งชี้ ค่าเฉลี่ย และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ชูติรัตน์ กาญจนธนชัย และคณะ, 2563).

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาพ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพการศึกษา

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร แบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก:

1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ: ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และการสนับสนุนกิจกรรมทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง: ผู้บริหารมีความสามารถในการปรับตัวและเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในด้านการจัดการการศึกษา และพร้อมที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ทิศทางใหม่ ๆ

1.3 ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม: ผู้บริหารมีการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ผลการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพ:

2.1 ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดีสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางวิชาการ และเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง ทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามมาตรฐานและเป้าหมายที่วางไว้

3. การประกันคุณภาพการศึกษา:

3.1 ผลลัพธ์ที่ได้คือการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ และเกิดความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้จากภายนอก

สรุป

ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในจังหวัดสงขลา โดยเน้นถึงรูปแบบภาวะผู้นำที่มีผลกระทบใน 5 ด้านหลัก คือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำทางวิชาการผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน มีการกำหนดเป้าหมายและแผนการทำงานอย่างชัดเจน ซึ่งมีผลต่อการจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารที่ใช้ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ สร้างแรงจูงใจโดยการชื่นชมเมื่อบุคลากรทำงานสำเร็จ การมีภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้ผู้บริหารร่วมมือกับครูและบุคลากรในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศของความร่วมมือ ผู้บริหารที่มี ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในยุคที่การศึกษาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ภาวะผู้นำทางวิชาการ มีบทบาทสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายทางการศึกษา รวมถึงการสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้และทักษะของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องนอกจากนี้ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษายังเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและภาคีเครือข่ายในการวางแผนพัฒนาการศึกษา โดยรวม ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญอย่างมากในการกำหนดทิศทางและสร้างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้นผ่านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมถึงการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในวางแผน การดำเนินการและการบริหารจัดการในต่าง ๆ ของสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการยึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ภาควิชา และผู้รับบริการ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหาร ครูและบุคลากรผู้เกี่ยวข้องทุกคนควรให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในทุกมิติ ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการประสานงานอันดีในการดำเนินงานร่วมกันมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ส่งผลต่อการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญถึงภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาพฤติกรรมการบริหารงาน ประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหาร งานตามโครงสร้างของสถานศึกษา

2.2 การศึกษาภาวะผู้นำการของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูตามเกณฑ์ มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ดวงแข สุขประเสริฐ และปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต

3. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 6(2), 496-511.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

สุทธิกานต์ บริเอก. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุพัฒนา หอมบุปผา. (2558). ตำราวัดผล: การวัดผลและประเมินผลการศึกษา. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สุทธิศักดิ์ โคกคาน. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สุทธิศักดิ์ โคกคาน. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด คณะครุศาสตร์. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- จรรยาภรณ์ มาตาชาติ. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- กาญจนา สุระคำ. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ ค.ม. การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ชูดิรัตน์ กาญจนธนะชัย และคณะ. (2563). ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 18(2), 102-111.
- ข้าวทิพย์ ทีสุกะ. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Likert, Rensis. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale. Attitude Theory and Measurement*. Fishbein, Martin, Ed. New York: Wiley & Son.